

LAUSUNTO

1.7.2016

Ympäristöministeriö**Kirjaamo**kirjaamo@ym.fimeri.pensamo@ym.fi**Viite** YM004:00/2016**Asia** Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä**Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry – Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf toteaa asiasta seuraavaa:**

Mielestämme asetusluonnos ei edistä yleisesti hyväksytyyn vanhuspoliittisen linjan toteutumista, jonka mukaan mahdollisimman moni ikäännytynyt riippumatta iän jo tuomista toimintakyvyn vajauksista voisi asua mahdollisimman pitkään kotonaan. Tämän tavoitteen kannalta kotien esteettömyyttä ja turvallisuutta olisi jatkossa aktiivisesti lisättävä eikä vähennettävä. Asetusluonnos on tavoitteeseen nähden nyt kovin takaperoinen. Se näyttäytyy ristiriitaiselta myös hallituksen oman Ikäihmisten kotihoidon kehittämisen ja kaikenikäisten omaishoidon vahvistamisen –kärkihankkeen tavoitteiden kanssa.

Maamme väestö vanhenee, eläkeläisiä on jo 1,5 miljoonaa. Varovaisestikin arvioiden voidaan sanoa, että esteettömyydessä ei ole kyse vain pienen joukon erityistarpeista vaan se koskettaa kasvavassa määrin valtaväestöä.

Perustelumuiiston täsmennetty vaatimustaso näyttäytyy pääsääntöisesti vaatimusten lievennyksinä ja niillä saavutettavat taloudelliset säästöt aika näennäisiltä. Myöhemmin toteutettavat, esteetöntä asumista tukevat muutokset tulevat kalliiksi rakennusten omistajille, asukkaille ja yhteiskunnalle. Tavoiteltavien säästöjen sijaan kokonaiskustannukset ovatkin vaarassa kasvaa. Tämä ei voine olla rakennusten esteettömyysasetuksen tarkoituksena.

Hyvällä suunnittelulla saadaan helposti ja kustannustehokkaasti esteettömiä tiloja, joiden hinta ei poikkea merkittävästi esteellisten tilojen hinnasta. Esteettömistä tiloista ei ole haittaa kenellekään vaan ne ovat sopivia kaikille. Samalla ne tukevat eri tavoin toimintakyvyltään heikentyneiden asumisen ja elämisen edellytyksiä.

Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot vaikuttavat asumiseen. Valtaosa eläkkeensaajista on joko pieni- tai keskituloisia. Pienituloisuuden raja yhden hengen taloudessa vuonna 2015 oli 1 190 euroa kuukaudessa. Eläkkeensaajista yli 30 prosenttia kuuluu tähän joukkoon. Heidän asuinolonsa ovat yleensä muita vaatimattomampia ja se korostuu erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Yksin elävät asuvat muita harvemmin omistusasunnoissa.

Ikäänntyneen väestön kannalta on valitettavaa, jos esteettömyysvaatimuksista luovutaan kokonaan omakoti- ja paritaloissa ja kerrostaloissa vaatimuksia lievennetään. Asuntojen muutostöiden tarve tulee usein eteen ikäänntyneen toimintakyvyn heiketessä ja avun tarpeen lisääntyessä, esimerkiksi lonkkamurtuman jälkeen tai omaishoidon alkaessa. Esteettömyyden ennakoiminen ja huomioiminen kaikessa rakentamisessa on ihmisten elämänlaadun ja kokonaiskustannustenkin kannalta perusteltua.

Myönteistä on, että asetuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on huomioitu iäkkäiden henkilöiden tarpeet liikkumisessa ja apuvälineiden käyttämisessä. Esimerkiksi 4§ (s.12) ovien kynnyksettömyys ja tasoerotomuus edistävät osaltaan iäkkään henkilön suoriutumista arkielämässä.

LAUSUNTO

1.7.2016

Esteetön pääsy parvekkeelle tai terassille on merkittävä parannus, mutta myös saunaan pääsy on iäkkäälle erittäin tärkeää. Sinne pääsyä ei tule estää asetuksen tiukennuksella. Täsmennys hissien rakentamisessa (10§, s. 15) on kannatettava. Tällöin turvataan esteetön pääsy asuntoon myös niissä tapauksissa, joissa asunto sijaitsee alempana kuin sisääntulokerros. On hyvä, että hissien jälkiasennus mahdollistetaan esityksessä myös suojeltuihin rakennuksiin. Rakennuksen suojelu ei saisi myöskään estää hissien muutostyötä esteettömäksi. Asetuksella selkeytetään rakennusmääräyksiä, jotta rakennuttajien ja rakentajien on helpompi tulkita ja toimia määräysten mukaisesti.

Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelmaa tulee mielestämme jatkaa tehtyjen tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti. Tavoitteena on, että vuonna 2030 kotona asuu vähintään 92 prosenttia yli 75 –vuotiaista ja lähes kaikki sitä nuoremmat. Tämän toteutumiseksi tarvitaan miljoona esteetöntä ja turvallista asuntoa. Esteettömyyden tulee olla valtalinja tulevaisuuden kaikessa rakentamisessa.

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry – Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf puolesta

Hannu Partanen
EETUn sihteeri vuonna 2016
toiminnanjohtaja
Eläkeläiset ry